

BİR İLK KİTAP: TERİMBİLİMİ

An Avant-GardeBook: Terminology

Karaman, Burcu İlkay, *Terimbilimi*, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul, 2018, 192 sayfa, ISBN: 978-605-9521-74-1

Baran BARIŞ*

ÖZ: Araştırmacılar, çalıştıkları disiplinde ortak bir terminoloji oluşturulması ve farklı dillerde yazılmış araştırmalarda kullanılan terimlerin Türkçeye çevrilmesi gibi konularda sorunlarla karşılaşabilmektedirler. Terimbilimi, buna yönelik çalışmalar yapan bir disiplindir. Türkiye’de bu disiplinin kapsamlı bir kitapta ele alınmasına öncülük eden Dilbilimci Doç. Dr. Burcu İlkay Karaman’ın 2018’de yayımlanan *Terimbilimi* adlı kitabı, Türkiye’de bu alanda yazılmış ilk kitaptır. Yazar, “Giriş: Geçmiş”, “Dalllararası Bir Bilimsel: Terimbilimi”, “Kuramsal Terimbilimi”, “Uygulamalı Terimbilimi” ve “Ölçünleştirme Çalışmaları” olmak üzere beş bölümden oluşan kitabında ilk olarak terimbiliminin Batı’da ve Türkiye’deki tarihçesini ele almıştır. Karaman, kitabının ikinci bölümünde alanyazında bu alana ilişkin kullanılan kavramları ayrıntılı olarak örneklerle açıklamakta ve terimbilimiyle ilişkili olan dilbilimin alt ulamlarını tanıtmakta, söz konusu ulamların birbirleriyle etkileşimini ortaya koymaktadır. Bunu izleyen bölümde terimbilimi çalışmalarında kullanılan yöntemler, etraflıca ele alınmaktadır. Dördüncü bölümde terimsözlükbilimi çalışmalarını kapsamlı olarak sunan Karaman, kitabının beşinci bölümünde ise ölçünleştirme yöntemlerini ortaya koyarak bu konudaki çalışmaları örneklerle ele almaktadır. 2019’da *Terimbilimi* kitabı üzerine bir tanıtım yazısı yayımlanmış, çalışmanın değerinin bir kez daha vurgulanması amacıyla yeni bir yazı hazırlanmıştır. Araştırmacı, *Terimbilimi* adlı kitabıyla Türkiye’de terimbilimi üzerine çalışan bilim insanlarına önemli bir başvuru kitabı kazandırırken alan dışında çalışan; ancak kendi alanlarına ilişkin terim kullanımlarında çeşitli sorunlarla karşılaşan tüm bilim insanları için de yol gösterici olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dilbilim, Terimbilimi, Terimsözlükbilimi, Sözlükbilimi, Çeviribilimi

ABSTRACT: Researchers may encounter problems such as creating a common terminology in the discipline they work in and translating the terms used in Research written in different languages into Turkish. Terminology is a discipline that works on this subject. Linguist Assoc. Prof. Burcu İlkay Karaman led the discussion of this discipline in a comprehensive book in Turkey. Researcher's book *Terminology*, published in 2018, is the first

* Doktora Öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Genel Dilbilim Bölümü, İZMİR, baranbaris90@gmail.com, ORCID: 0000-0002-1595-4048

Geliş Tarihi / Received: 03.01.2022

Kabul Tarihi / Accepted: 15.04.2022

Yayın Tarihi / Published: 29.07.2022

book written in this discipline in Turkey. The author first discussed the history of terminology in the West and in Turkey in her book, which consists of five chapters: “Introduction: History”, “An Interdisciplinary Discipline: Terminology”, “Theoretical Terminology”, “Applied Terminology” and “Standardization Studies”. In the second part of her book, Karaman explains in detail the concepts used in this discipline in the literature with examples and introduces the sub-categories of linguistics related to the terminology and reveals the interaction of these categories with each other. In the following section, the methods used in terminology studies are discussed in detail. Karaman, who presents terminology studies comprehensively in the fourth chapter, presents the standardization methods in the fifth chapter of her book and deals with the studies on this subject with examples. An introductory article on the Terminology book was published in 2019, and a new article was prepared to emphasize the value of the study once again. With her book titled *Terimbilimi*, the researcher provides an important reference book for scientists working on terminology in Turkey. On the other hand, it is also a guide for all scientists who work outside of this discipline but encounter various problems in the use of terms related to their disciplines.

Keywords: Linguistics, Terminology, Terminography, Lexicography, Translation Studies

Dokuz Eylül Üniversitesi, Genel Dilbilim Bölümü öğretim üyesi olan Doç. Dr. Burcu İlkay Karaman, 1971 yılında İzmir’de doğmuştur. Ege Üniversitesi Batı Dilleri ve Edebiyatı Bölümü, Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı’ndan mezun olduktan sonra Surrey Üniversitesi, Dilbilim ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, çeviribilim alanındaki yüksek lisans eğitimini terimbilimi alanında hazırladığı teziyle tamamlamış, doktora tezinde sözcükbilim üzerine çalışmıştır. Zihinsel sözlükçe, anlambilim, bilişsel dilbilim, psikodilbilim, nörodilbilim, klinik dilbilim ve adli dilbilim, yazarın çalışma alanları arasındadır. Bu alanlarda hazırladığı bilimsel yayınlar, ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanmaya devam etmektedir. Meslek yaşamının bir döneminde teknik ve ardıl çevirmenlik yapan araştırmacı; Almanca, İngilizce ve Norveççe bilmektedir. Karaman’ın 2011’de tıp fakültelerindeki araştırmacılarla hazırladığı “Gelişim ve Ruhsal Sağlık Değerlendirmesi Ölçeğinin Türkçe Geçerlilik Güvenilirlik Çalışması” başlıklı araştırma, Ord. Prof. Dr. Fahrettin Kerim Gökay Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Ulusal Kongre Poster Ödülü’ne layık görülmüştür.

Karaman’ın 2018’de Bilge Kültür Sanat Yayınları tarafından yayımlanan *Terimbilimi* adlı kitabı; “Giriş: Geçmiş”, “Dalları Bir Bilim Dalı: Terimbilimi”, “Kuramsal Terimbilimi”, “Uygulamalı Terimbilimi” ve “Ölçünleştirme Çalışmaları” olmak üzere beş temel bölümden ve 192 sayfadan oluşmaktadır. Araştırmacı, kitabını “Yükseköğretim kurumlarında eğitim ile öğretimin niteliğinin yükselmesi ve bilimin ilerlemesi için 8 Nisan 1929 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilen 1416 sayılı *Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkındaki Kanun* sayesinde genç nesillere bir gelecek veren Ulu Önderimiz Gazi Mustafa

Kemal Atatürk'e kitabımı küçük bir armağan olarak sunuyorum" ifadeleriyle Mustafa Kemal Atatürk'e armağan etmiştir. Kitabının başında dil kodlarını liste halinde sunan yazar, kullanılan terimlerin bir dizinine "Terimce" başlığı altında kitabının sonunda yer vermiştir. Önsözde lisansüstü eğitiminin Millî Eğitim Bakanlığı'nın düzenlediği bir sınavı kazanarak İngiltere'ye gitmesiyle başladığını anlatan Karaman, Surrey Üniversitesi'nde çeviribilimi alanında yüksek lisans yapan ilk Türk öğrencidir. Yazar, hem Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden hocası Dr. RenateSchäfer hem de yüksek lisanstaki tez danışmanı Prof. Dr. Margaret AnnRogers'ın sunduğu dürüst ve adil çalışma ortamının etkisiyle Terimbilimi başta olmak üzere dilbilimin diğer alanlarındaki çalışmalarını sürdürdüğünü ifade etmektedir. Araştırmacının lisansüstü eğitiminde sözünü ettiği bu akademik ortam, kendisinin bugün hem nitelik hem nicelik olarak dilbilim alanyazınına büyük katkı sağlayan çalışmalarının temelini oluşturmuştur. Karaman, terimbilimi ile çeviribilimi kapsamında bir yüksek lisans tezi hazırladığını belirtirken alan yazında Terimbiliminin, Dilbilimin alt alanlarından Sözcükbiliminden türemiş bir çalışma alanı olarak kabul edilmesine karşın Terimbiliminin genel bir üst başlık olduğuna dikkat çekmektedir. Bu kitap, buna benzer bilgilerin güncellenmesini ve Terimbiliminin alandaki yerinin saptanmasını sağlarken çevirdikleri metinlerdeki terimlerin Türkçe karşılığını sözlüklerde ararken epey zaman harcamak zorunda olan ve çoğu zaman net bir karşılığın belirlenmesinde sorunlar yaşayan çevirmenlere temel bir başvuru kitabı olma niteliğini de taşımaktadır.¹

"Giriş: Geçmiş" başlıklı birinci bölüm, üç alt başlıktan oluşmaktadır. Birinci alt başlıkta araştırmacı, terimbiliminin doğuşu ve gelişimini anlatmaktadır: 70'li yıllarda bağımsız bir alan olarak ortaya çıkan terimbilimi; dilbilim ve çeviribiliminin ekseninde gelişmiştir. Karaman, terimbiliminin tarihçesini sunarken artsüremli bir yaklaşımı benimsemiş ve buna bağlı olarak alanın farklı dönemlerde geçirdiği aşamaları ortaya koymuştur. Terimbilimiyle ilişkili bir alan olan çeviribilimi, İkinci Dünya Savaşı'nı takip eden dönemde giderek önemli bir alan haline gelirken bireyin bütün yaşamının teknolojik aygıtlarla biçimlendirildiği dijital çağ ise terimbilimi gibi bir alanın gerekliliğini ve önemini görmemizi sağlamıştır. Söz konusu gelişmeler, disiplinlerarası çalışmaların ivme kazanmasına neden olurken bu bağlamda terimbilimi de çağa uygun biçimde güncel çalışma yöntemlerinin belirlendiği bir alan olmuştur. Karaman, 90'lı yıllardan itibaren terimbilimi çalışmalarında yapak zekâ araştırmalarının

¹ Kalafat, Ş. (2019), "Terimbilimi Beşgeni", *Avrasya Terim Dergisi*, 7.1, s. 37.

temel alınmaya başlandığını ifade etmiştir (Karaman, 2018: 20). Birinci bölümün ikinci alt başlığında ise yazar, Çağdaş Terimbilimi'nin Batı dünyasındaki öncülerini Antik Dönem'den yirmi birinci yüzyıla kadar uzanan bir süreçte tanıtmaktadır. Platon'un *Cratylus* adlı yapıtının terimbilimi ile ilgili ilk metin olduğunu belirten Karaman, on altıncı yüzyıla kadar bu alanın felsefe, dilbilgisi ve sözlük çalışmaları üzerine araştırmaları bulunan kişilerce geliştirildiğini, Rönesans döneminde ise AndreasVersalius'un anatomi alandaki terimleri düzenli olarak kayda geçirdiğini, böylece bu yüzyılda başlayarak terimbilimi çalışmalarının daha sistemli bir biçimde gerçekleştirildiğini dile getirmektedir. On yedinci yüzyıl sonrasında AndreaCesalpini, AntoineFuretière, Diderot, d'Alembert, Chamber, Samuel Johnson gibi araştırmacılar, çalışmalarıyla terimbilimi alanını varsıllaştırmışlardır. On dokuzuncu yüzyılda botanikçiler, hayvanbilimciler ve eczacıların çalışmaları sonucunda bu alanın biliminsanları tarafından geliştirilmesine değinen Karaman, günümüzde terimbilimi çalışmalarının diliçi ve dillerarası yapılmakta olduğunu ifade etmektedir. Birinci bölümün üçüncü alt başlığında ise Türkiye'de terimbiliminin gelişimini ortaya koymaktadır. Bu alandaki çalışmaların Tanzimat döneminde öne çıktığına yönelik bir genel kabulün olduğunu dile getiren yazar, Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra Mustafa Kemal Atatürk'ün öncülüğünü yaptığı Dil Devrimi'yle beraber terim sözcüğünün önem kazandığının altını çizmektedir. Karaman, bu alt başlıkta terim kavramı ve terimbilimialanyazınına doğrudan ya da dolaylı olarak katkıda bulunmuş çalışmaları, kapsamlı bir yüzyıl sınıflandırmasıyla sunmakta ve böylece terimbilimle ilişkili hiçbir araştırmayı atlamadan eksiksiz bir bibliyografya da paylaşmaktadır. Buna bağlı olarak kitapta on dört ile on dokuzuncu yüzyıllar arasında terimlerin çevirileri kapsamında yapılan çalışmalarda Türkçede Arapçadan ödünçleme sözcüklerin etkisi üzerinde durulmakta ve bu yüzyıllar arasındaki incelemelerin dinbilimleri, tıp ve fıkıh alanlarını kapsadığı ortaya konmaktadır. Tanzimat dönemine geldiğimizde ise – yazarın da belirttiği gibi – Batılılaşma hareketinin terimbilimi alanındaki çalışmaları da etkilediği, çeviri metinlerin arttığı, bütün bu gelişmelerin neticesinde yeni insan anlayışına koşut yeni kavramların günlük konuşmaya dâhil olduğu görülmektedir. Karaman, yeni kavramlara Türkçe karşılıklar bulma çalışmalarında karşımıza dönemin edebiyat ve düşünce dünyasının önemli yazar ve şairlerinden Şinâsi, Ziyâ Paşa ve Namık Kemal'in çıktığına dikkat çekmektedir. Üniversitelerin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümlerinin Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dallarında çalışan araştırmacıların çalışmalarına eş nitelikte ve yetkinlikte bir dönem tasnifi yapan yazar,

Tanzimat döneminden sonra Edebiyat-ı Cedide, I. ve II. Meşrutiyet, Millî Edebiyat ve Cumhuriyet dönemlerinde yapılan terimbilimi çalışmalarını geniş bir perspektifle ortaya koymaktadır. Yazar, birinci bölümü Türkiye’de yürütülen terim oluşturma çalışmalarında kullanılan yöntemleri örneklerle ele alarak bitirmektedir.

Kitabın birinci bölümünde terimbiliminin Batı’da ve Türkiye’deki tarihçesini irdeleyen araştırmacı, “Dallararası Bir Bilimdalı: Terimbilimi” başlıklı ikinci bölümü, yedi alt başlıkta inşa etmektedir. Birinci alt başlıkta alanyazındaki çalışmalara gönderimde bulunarak terimbilimi kavramının kullanılmaya başladığı kitaplara değinildikten sonra bu alan, yazar tarafından “Terimbilimi, özgün bilgi ve etkinlik alanlarında insanlararası iletişim için gerekli olan sembol düzenlerinin ve dilbilimsel işaretlerin araştırılması ve uygulanması ile ilgilenen bir bilimdalıdır” ifadesiyle tanımlanmaktadır (Karaman, 2018: 53). Kitaba adını veren ve çalışmanın odağında olan kavramın açıldığı bu alt başlığı, terimbiliminin dilbilim ve onun alt ulamları olan sözcükbilimi ile sözlükbilimi alanlarıyla ilişkisini ele alan ikinci alt başlık izlemektedir. Sözcükleri araştırma nesnesi olarak seçmeleri nedeniyle aralarında ilişki bulunan terimbilimi ve sözcükbilimi alanlarından ilki – yazarın belirttiği gibi – özgün dil (ÖD), ikincisi ise genel dilin (GD) sözcükleri üzerine çalışmaktadır. Araştırmacı, alanyazında iki disiplin arasındaki farkın şöyle açıklandığını dile getirmektedir: “Bir görüşe göre sözcükbilimi bir dilin bütün sözcükleri ile ilgili araştırmalar yapıyor ise, terimbilimi belli bir bilimdalına (örneğin kimya, fizik, tıp vs.) özgü sözcükleri araştırır” (Karaman, 2018: 55). Yazar, bu görüşten hareketle sözcükbiliminin terimbilimi de kapsayan bir üst ulam olduğunu ortaya koymaktadır. Terimbilimiyle ilişkili, dilbilimin bir başka alt ulamı ise sözlükbilimidir. Bu alanı uygulamalı sözcükbilimi ve sözlük yazımıyla ilgili bir disiplin olarak tanımlayan Karaman, edimbilimsel sözcükbilimiyle terimbiliminin farklılığına ve terimbilimindeki sözlük yazımının bir bilim dalında kullanılan terimlerin ölçünleştirilmesi olduğuna işaret etmektedir. Bölümün üçüncü alt başlığında terimbilimi ve bildirişim ilişkisi, uzmanlararası bildirişim temelinde ele alınırken bunu izleyen dördüncü alt başlıkta kitabın başından beri sözü edilen terimbilimi – çeviribilimi ilişkisi açıklanmıştır. Yazar, bu başlıkta bilimsel metinlerin erek dile çevrilmesinde kaynak metindeki terimlerin karşılıklarının bulunduğu sözlük ya da veribankalarına gereksinim duyulmasına ve çevirmenlerin çalışmalarında böyle bir sözlük ya da veribankasını zaman içinde oluşturabilmeleri için terimbilimi eğitiminin gerekliliğine vurgu yapmaktadır. “Terimbilimi, Ulusal Dil Planlaması ve Özgün Dil’i Ölçünleştirme” başlığını taşıyan sonraki alt

bölümde ise bir dilin gelişmesi ve canlı kalabilmesi için yapılacak çalışmalarda dil planlamasının, GD ve ÖD’de iyileştirmeler yapılmasının öneminin altını çizmekte; bu yönde çalışmaların eksik kalması durumunda o dilin uluslararası düzeyde önemini kaybedeceğini belirtmektedir. Yazarın bu saptaması, Cumhuriyet’in ilk yıllarında gerçekleştirilen Dil Devrimi’nin Türkçe açısından yaşamsal önemini bir kez daha ortaya koymaktadır. İkinci bölümün altıncı alt başlığında terimbilimi çalışmalarının farklı meslek gruplarının araştırmalarındaki etkisi irdelenmekte, bu alt başlık da kendi içinde tekdilli çalışmalar ve çokdilli çalışmalar olmak üzere ulamlaştırılmaktadır. Tekdilli çalışmalar dilbilimciler, sosyal bilimler terimbilimcileri, bilim ve teknoloji terimbilimcileri; çokdilli çalışmalar yine dilbilimciler ile çeviri-odaklı terimbilimciler ve çeşitli bilim dallarındaki çevirmenler tarafından yürütülmektedir. Terimbilimiyle ortak çalışan disiplin ve meslek grupları tanıtıldıktan sonra bölümün son alt başlığında Türkiye’deki terimbilimi çalışmaları ele alınmakta ve bu alanda Türk Dil Kurumu, Türkiye Bilimler Akademisi, Türk Standartları Enstitüsü, üniversiteler, kamu ve özel sektör olmak üzere çeşitli kurum ve kuruluşların yaptığı çalışmalar, etraflıca sunulmaktadır.

Yazar, kitabının üçüncü bölümünde terimbilimin kuramsal çerçevesini ele almaktadır. Bu bölüm, üç alt başlığa ayrılmıştır. Nesne, kavram, terim ve tanım ilişkisinin ortaya konduğu birinci alt başlıkta modern dilbilim çalışmalarının öncüsü Ferdinand de Saussure’ün görüşlerinden hareketle önce sözcük kavramı tanımlanmış, sonrasında nesne, kavram, tanım ve terimin ne olduğu – alanyazından farklı araştırmacıların tanımları karşılaştırmalı verilerek – açıklanmıştır. Yazar, nesnenin algılanabilen somut ve soyut gerçekten ibaret olduğunu dile getirirken kavramların ise nesnelerin özelliklerini içeren zihinsel soyutlamalar olduğunu ifade etmektedir (Karaman, 2018: 82). Robinson’a gönderimde bulunan yazar, tanımın ise nesnel, sözcüksel ve kavramsal olmak üzere üç ulama ayrıldığını belirtmiştir. Tanıma ilişkin bir diğer ulamlaştırma ise içlemsel tanım, kapsamsal tanım ve bağlamsal tanım biçimindedir. İçlemsel tanım, kavramların içerdiği özellikleri ortaya koyarken kapsamsal tanım, herhangi bir terimin kapsadığı nesnelere listelemektedir. Bağlamsal tanım ise bir terimin tümcedeki kullanımına ilişkindir. Yazarın bu bölümde tanımlara ilişkin değindiği bir diğer konu da yanlış tanımlardır. Kitapta Picht ve Draskau (1985) referans gösterilerek dört tür yanlış tanım bulunduğu dile getirilmektedir. Bunlar tamamlanmamış tanımlar, daraltılmış tanımlar, genişletilmiş tanımlar ve döngüsel tanımlardır. Bölümün devamında yazar, terim kavramını tanımlamakta, terim ile sözcük arasındaki farkı irdelemekte

ve terim – kavram ilişkilerini tekanlamlılık, tekadlılık, eşanlamlılık, çokanlamlılık, eşadlılık, çokanlamlı ve eşadlı arasındaki fark ve eşdeğerlik kapsamında açıklamaktadır. Üçüncü bölümün son alt başlığında ise terim oluşturma yöntemleri üzerinde durmaktadır. Araştırmacı, Sager, Dungworth ve McDonald (1980) ile Sager’ın (1990) çalışmalarına gönderimde bulunarak terim oluşturma yöntemlerini üç grupta toplamaktadır: Var olan kaynakların kullanımında çokanlamlılık (benzetme, eğretileme, düzdeğişme) ve eşadlılık, var olan kaynakların değişiminde dönüştürme, sıkıştırma, takılama, birleştirme / birleşik terim oluşturma ve yeni kaynakların kullanımında ise ödünçlemeyle yenileşimden yararlanılmaktadır (Karaman, 2018: 113). Tekdilde terim oluşturma yönteminin yanı sıra diller arası terim oluşturma yöntemlerinin de sunulduğu bu bölümü “Uygulamalı Terimbilimi” başlıklı dördüncü bölüm izlemektedir.

Beşinci bölümün odağı, terimsözlükbilimidir. Araştırmacı, terimsözlükbilimi çalışmaları kapsamında bir bilim dalında kullanılan terimlerin bir araya getirilerek dizgeleştirildiğini ve bu alanda çalışan araştırmacıların hizmetine sunulduğunu ifade etmektedir. Geçmiş bölümlerde karşımıza çıkan, tekdil ve çokdil temelli ulamlaştırmalar, bu bölümde de görülmekte ve terimsözlüklerinin oluşumu tekdillilik – çokdillilik çerçevesinde anlatılmaktadır. Bunu takip eden alt başlıkta Karaman, sözlükgirdilerinin düzenlenmesinin alfabetik ve kavramsal olmak üzere iki biçimde gerçekleştirilebileceğine işaret etmektedir. Bölümün devamında terimsözlüklerle ilgili yayınları terimsözlük, terimdizini/terimce, açıklamalı terimsözlük, ansiklopedik sözlükçe, adlar dizini, eşanlamlılar dizini ve terimbankası olmak üzere yedi türe ayrıldığını belirtmektedir. Söz konusu yayınları, başat özellikleri ve aralarındaki farklılıkları temel alarak tanıtmaktadır. Beşinci bölüm, terim derleme yaklaşımları, veri toplama ilkeleri ele alınarak tamamlanmaktadır. Kitabın altıncı bölümü ise ölçünleştirme çalışmaları hakkındadır. Yazar, bu bölümde terimlerin dizgesel biçimde oluşturularak standartlaştırılması anlamına gelen ölçünleştirmenin alan yazında terimbiliminin temel hedeflerinden biri kabul edilmesine dikkat çekmektedir. Yalnızca ÖD’de terimlerin ölçünleştirilmesi, bir kavramın birden fazla terimle karşılanması durumunda tekadlılık ve tek anlamlılığın tercih edilmesinin gerekliliği, dilin ekonomisi – başka deyişle bir kavram için uygun terimin bulunması – belirlenen terimin söz konusu kavramı açık ve net olarak yansıması, ölçünleştirme çalışmalarının temel ilkelerindedir. Bu doğrultuda ölçünleştirme çalışmalarının hedeflerini Uluslararası Standartlaştırma Kurumu ISO çerçevesinde sıralayan Karaman,

kitabının son bölümünü ölçünleştirme yöntemlerini, iletişime etkilerini ve sınırlarını ele alarak tamamlamaktadır.

Dilbilimci Doç. Dr. Burcu İlkay Karaman, *Terimbilimi* adlı kitabında çalışmasına adını veren bu alanı tüm yönleriyle incelemektedir. Son derece titiz bir biçimde hazırlanan bu çalışma, terimbiliminin tarihçesini kapsamlı olarak ortaya koyması, alan yazına yönelik geniş bir perspektif kazandırması, bu alanda yürütülen çalışmalarda kullanılan yöntemleri anlaşılır bir bölümlenmeyle aktarması, her bölümde ele alınan konulara ilişkin örneklerinin yeterliliği ve alanın anlaşılmasına katkısıyla bu alanda çalışacak araştırmacılar için rehber niteliğinde bir kaynak sunarken farklı disiplinlerden bu alanla yolu kesişen okurlar için de hem içeriği hem biçimsel özellikleri nedeniyle önemli bir kılavuz niteliğini taşımaktadır. Çalıştığımız bilim dalı her ne olursa olsun alanımızla ilgili bir terim birliğini sağlamakta ya da başka dilde yazılmış kaynaklardan çevrilerek Türkçe karşılıkları bulunan terimlerin kullanımında zaman zaman sorunlar yaşarız. Söz konusu birliğin sağlanamaması ve Karaman'ın çalışmasında dikkat çektiği gibi ölçünleştirme çalışmalarının bir sonuca varmaması, aynı alanda çalışan bilim insanları arasındaki iletişimi güçleştirebilmektedir. Bu bağlamda, *Terimbilimi*, yazılma amaçlarını karşılayarak farklı bilim dallarında araştırmalarını sürdüren bilim insanlarına yol göstermektedir. Yazarın önsözde dile getirdiği, lisans ve lisansüstü eğitimindeki dürüst ve adil bir akademik ortamın kendisine sağladığı güçlü temel, bu çalışmanın hem akademik bilginin sunumu hem de yazarının bilimsel etik değerleri içselleştirmesiyle temel bir başvuru kitabına dönüşmesine ve aynı zamanda yazarın çalıştığı bilişsel dilbilim, psikodilbilim gibi alanlardaki yayınlarının da merakla beklenmesine neden olmaktadır.

KAYNAKÇA

KALAFAT, Şermin (2019), "Terimbilimi Beşgeni", *Avrasya Terim Dergisi*, 7.1, 34-37.

KARAMAN, Burcu İlkay (2018), *Terimbilimi*, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul.